

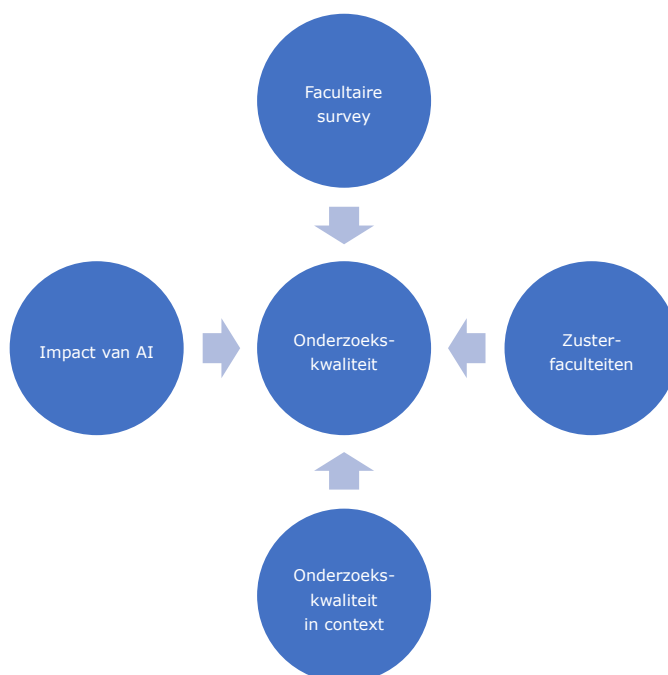
Onderzoekskwaliteit in actie – Voorgesteld actieplan 8 juni 2025

Onderzoekskwaliteit is een centraal thema voor onderzoekers en facultaire groepen aan de UM en daarbuiten.¹ De WeCie wordt verzocht een bijdrage te leveren aan de lopende discussie over onderzoekskwaliteit, in het verlengde van de discussienota's van Monica Claes en Anke Moerland.²

Een opmerking vooraf is op zijn plaats. Zoals in de nota van Anke Moerland uit 2023 al wordt opgemerkt, kunnen, als we het hebben over de kwaliteit van onderzoek, drie aspecten worden onderscheiden:

- 1) wat zijn de indicatoren die wijzen op onderzoek van goede kwaliteit?
- 2) hoe beoordelen we of en hoe aan deze indicatoren wordt voldaan?
- 3) welke procedures en groepen in onze organisatie waarborgen de kwaliteit van ons onderzoek?

Het is belangrijk in de discussie deze aspecten expliciet te blijven onderscheiden. Het hieronder voorgesteld actieplan focust op de derde vraag en heeft als doel de voorliggende discussienota's te operationaliseren dankzij verschillende initiatieven:

¹ De RDR heeft het initiatief genomen om gezamenlijk stappen te zetten. En zie bijvoorbeeld ook publicaties van Gijs van Dick ([Dijck Kwaliteit van de juridische annotatie 120104 publishers check copyrights.pdf](#)) en Rob van Gestel ([Preadvies NJV kwaliteit van juridisch onderzoek | Rob van Gestel](#)).

² Discussion paper "The Quality of Legal Research" (2021) en notitie "Assessing quality of legal research" (oktober 2023)

Facultaire survey

In de notitie "Assessing quality of legal research" wordt het belang van een gemeenschappelijke notie van het begrip onderzoekskwaliteit benadrukt:

The Faculty Board aims at conducting a small, internal mid-term review in 2025 where a few questions will be addressed. One of them will concern research quality. We want to evaluate together where we stand in terms of having reached a common understanding of research quality and how to assess it, and whether the procedures that we have to pay attention to research quality are sufficient and help to improve our research quality even further.

De WeCie stelt voor dit in de vorm van een facultaire survey te doen. Passend bij de bottom-up benadering van ons onderzoek zouden we elke onderzoeker kunnen vragen een item (dat kan een publicatie zijn, maar nadrukkelijk ook een andere uiting) te noemen dat goed is en waarom. De navraag zal refereren aan de DORA-principles en aan het algemene kader dat in interne oproepen voor financiering wordt gehanteerd maar wordt voldoende open gelaten om een brede waaier van voorbeelden te genereren.

Deze survey is immers bedoeld om een illustratieve waaier van onderzoeksresultaten voor onze Faculteit te presenteren. Deze inventarisatie kan de discussie verder aanzwengelen en laat ook de diversiteit en de relatie met senioriteit zien. Op deze manier wordt op een laagdrempelige manier iedereen van promovendus tot senior-onderzoeker actief geprikkeld na te denken over het thema. De resultaten kunnen worden gebruikt om de discussie gezamenlijk verder te voeren en vormen verder een aanzet voor de voorbereidingen van de volgende onderzoeksvisitatie.

Zusterfaculteiten

In de discussie is het belangrijk ons te verhouden tot de ontwikkelingen elders. Daarom is aan de beleidsmedewerker onderzoek gevraagd te inventariseren welke stappen er door de zusterfaculteiten worden gezet. Uit gevoerde gesprekken blijkt dat het onderwerp overal actueel is. Elders werkt men nog met kwantitatieve criteria, in het bijzonder het aantal publicaties, en daarnaast wordt er verwezen naar het SEP (appendix E in de bijlage). Deze inzichten kunnen worden gebruikt om ons eigen kwaliteitsbegrip aan te scherpen, ideeën op te doen en ervaringen te delen.

Onderzoekskwaliteit in context: erkennen en waarderen, rapportering, promotie, enz.

Onderzoekskwaliteit is een relevant thema bij verschillende facultaire processen. De Loopbaanadviescommissie (LAC) kijkt naar onderzoekskwaliteit als één van de factoren bij promoties van medewerkers. Daarnaast geeft de LAC feedback over de Personal Development Plans (PDPs) van medewerkers in het kader van het beleid van People and Development in Erkennen en Waarderen.

Hoe wordt invulling gegeven aan onderzoekskwaliteit door de LAC? Uit een informeel gesprek met de voormalig voorzitter van de LAC Michael Faure blijkt dat ieder dossier anders is en het begrip "kwaliteit" samenhangt met de beoogde promotie/mate van senioriteit. Een terugkomende factor is wel de zichtbaarheid van de onderzoeker en zijn of haar onderzoek (bijv. aanwezigheid in relevante netwerken, in de media, enz.) en de aanwezigheid van een doel/een plan/een visie voor het eigen onderzoek (voor senioren, ook op groepsniveau).

Daarnaast vindt de voorzitter van de LAC dat er indicatoren zijn van kwalitatief goed onderzoek zoals bijv. een evenwichtige mix van "research outputs" (een artikel in een toonaangevend tijdschrift in verhouding tot periodieke uitgaven van een handboek).

De WeCie stelt voor om:

- informatie op te halen bij promotoren en leidinggevenden;
- leidinggevenden en capgroepvoorzitters beter te informeren over de onderzoekscomponent binnen deze facultaire processen (POPs, erkennen en waarderen, promoties, etc.);
- de dialoog tussen de betrokken instanties te behouden en te bevorderen.

Onderzoekskwaliteit met AI

De notitie "Assessing quality of legal research" benoemt kwaliteitsindicatoren zoals "sound research design and methodology" en "transparent research processes". Wat zijn de implicaties van de mogelijkheden die AI biedt voor deze factoren? Wat betekent onafhankelijkheid van bijvoorbeeld promotieonderzoek in het licht van de mogelijkheden die AI biedt?

De WeCie stelt voor om deze en andere vragen, in samenwerking met de adviesgroep AI, te verkennen. De staf dient hier in te worden meegenomen om hen te informeren en bewust te maken.

En verder?

De inzichten die langs de bovenstaande vier lijnen worden verkregen kunnen de basis vormen voor de zelfevaluatie voor de midterm review.

Binnen de WeCie wordt een subgroep "Kwaliteit" opgericht om 1) permanente aandacht voor het onderwerp te waarborgen en 2) de door het FB goedgekeurde acties verder vorm te geven, te begeleiden en te evalueren. De WeCie wil zich daarbij primair richten op de indicatoren die wijzen op onderzoek van goede kwaliteit. Zij zal daarbij afstemmen met de gremia die invulling geven aan de beoordeling van kwaliteit, zoals de LAC, of nadenken over relevante ontwikkelingen, zoals de werkgroep AI.

Het thema wordt verder besproken in vergaderingen van onderzoeksinstituten (e.g. MEPLI Strategic Meetings) en/of een onderzoeksfestival.

Bijlage

- SEP 2021-2027